

Siseministeerium

.05.2025 nr 1-6/25-27/2

Eestis sündinud kodakondsuseta lapse
õigus kodakondsusele

Õiguskantsler pöördus 14.02.2025 kirjaga nr 7-4/230561/2501061 põhiseaduskomisjoni poole ja tegi ettepaneku kaaluda kodakondsuse seaduse muutmist viisil, et ka Eestis sündinud kodakondsuseta lapsele oleks võimalik taotleda Eesti kodakondsust, kui tema vanemad, kes ei ole ühegi riigi kodanikud, on elanud Eestis elamisloa alusel vähemalt viis aastat.

Kehtiva seaduse kohaselt saab Eestis sündinud kodakondsuseta laps Eesti kodakondsuse, kui tema vanemad või last üksi kasvatav vanem, keda ükski riik ei pea kehtivate seaduste alusel oma kodanikuks, on lapse sünni hetkeks elanud Eestis seaduslikult vähemalt viis aastat. Kui vanem on elanud lapse sünni hetkeks Eestis vähem kui viis aastat, siis ei ole lapsel võimalik Eesti kodakondsust saada ka pärast seda, kui vanemal on Eestis viieaastane elamise nõue täidetud.

Põhiseaduskomisjon arutas õiguskantsleri tõstatatud probleemi oma käesoleva aasta 22. aprilli istungil, kus kutsututena osalesid õiguskantsler ja Siseministeeriumi esindaja. Komisjoni liikmed tõstatasid muuhulgas küsimuse, milline on kaalukeele moment, mis riigi vaates õigustab lapsele kodakondsuse andmist olukorras, kus vanemad ei ole ise valmis Eesti kodanikuks saama. Samuti arutleti, mis juhtudel võiks kaaluda kodakondsuse andmist lapsele juhul, kui üks vanem on elanud Eestis üle viie aasta, aga teine mitte ning kuidas vältida olukorda, kus see võib tunduda diskrimineerivana nende suhtes, kelle kummalgi vanemal pole elatud viit aastat täis.

Arutelu tulemusena otsustas põhiseaduskomisjon paluda Siseministeeriumil õiguskantsleri poolt esile toodud probleemi põhjalikult analüüsida ja hinnata võimaliku seadusemuudatuse mõjusid ning lähtuvalt analüüsi tulemustest vajadusel välja töötada ja algatada kodakondsuse seaduse muudatused.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ando Kiviberg
esimees

Koopia: Õiguskantsleri Kantselei

631 6439 pohiseadus.ametnik@riigikogu.ee